

CUPRINS

Prefață la ediția a III-a, 2023	11
Prefață la ediția a II-a, 2021	15
Cuvânt înainte	21
Prefață la ediția I, 2018	23
Lista abrevierilor utilizate	33
Capitolul I	
CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ	35
1. Cercetarea științifică	35
1.1. Ce este cercetarea științifică	35
1.2. Legislație privind cercetarea științifică.....	37
1.3. Funcțiile didactice și de cercetare	40
2. Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării	42
3. Ministerul Educației	45
4. Strategia națională de cercetare, inovare și specializare inteligentă a României	51
4.1. Cercetarea științifică în drept.....	54
5. Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării – C.N.E.C.S.D.T.I.	59
6. Comitetul Național pentru Știință, Tehnologie și Inovare	61
7. Reglementări internaționale privind cercetarea științifică	63
7.1. Programul U.E. „Orizont 2020” - Programul cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene	64
7.2. Programul U.E. „Orizont Europa” - Programul cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene, 2021-2027	65
7.3. Alte documente internaționale privind cercetarea științifică.....	69
7.3.1. Carta europeană a cercetătorilor	70
7.3.2. Codul de conduită pentru recrutarea cercetătorilor	71
7.3.3. Declarația de la Bonn privind libertatea cercetării științifice	73
8. Concluzii	75
9. Referințe bibliografice.....	76

Capitolul II

STANDARDIZAREA	79
1. Standardizarea - cadru general	79
2. Standardizarea în științele juridice.....	82
3. Standarde privind evaluarea calității în învățământul superior	87
3.1. Standarde europene privind evaluarea calității în învățământul superior	87
3.2. Standarde specifice privind evaluarea externă a calității academice a programelor de studii.....	89
3.2.1. Standarde specifice privind evaluarea externă a calității academice a programelor de studii din domeniile de licență și master, elaborate de către ARACIS în domeniul științelor juridice.....	89
3.2.2. Standarde specifice privind evaluarea studiilor universitare de doctorat.....	91
4. Standarde minimale necesare și obligatorii pentru conferirea titlurilor didactice din învățământul superior, a gradelor profesionale de cercetare-dezvoltare, a calității de conducător de doctorat și a atestatului de abilitare	94
5. Standarde privind întocmirea lucrărilor cu caracter științific	100
5.1. Reguli privind lucrarea de finalizare a studiilor și abilitarea.....	100
5.2. Structura unei lucrări cu caracter științific.....	107
5.3. Citarea și bibliografia	111
6. Concluzii.....	114
7. Referințe bibliografice.....	115

Capitolul III

ETICA UNIVERSITARĂ	118
1. Chestiuni generale privind etica	118
2. Etica universitară	127
2.1. Legislație privind etica universitară.....	127
2.2. Valorile etice universitare.....	130
2.2.1. Valorile etice universitare potrivit Metodologiei de etică și integritate în procesul de evaluare a universităților din România	132
2.2.2. Valorile etice universitare potrivit propunerii de Modelul de Regulament - cadru pentru instituțiile de învățământ superior din România, elaborat de CEMU	136
2.2.3. Valorile etice universitare potrivit Legii învățământului superior nr. 199/2023	137
2.2.4. Abaterile de la sistemul de valori etice și sancționarea acestora	139
3. Autonomia universitară.....	141
3.1. Principiul răspunderii publice	143

4. Comisiile consultative ale Ministerului Educației.....	144
4.1. Comisia Națională de Etică și Management Universitar - C.N.E.M.U.	146
4.2. Comisia Națională de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare - C.N.A.T.D.C.U.	149
5. Etica în inteligența artificială - scurte considerații.....	154
6. Concluzii.....	158
7. Referințe bibliografice.....	159

Capitolul IV

CODURILE DE ETICĂ UNIVERSITARE163

1. Modalități de reglementare a eticii în Codurile de etică universitare. Principii, valori, proceduri	163
1.1. Carta universitară potrivit Legii învățământului superior nr. 199/2023	165
1.2. Etica în Carta universitară și în Codurile de etică ale universităților naționale.....	168
2. Etica profesiilor juridice	180
3. Concluzii.....	185
4. Referințe bibliografice.....	186

Capitolul V

INTEGRITATEA ACADEMICĂ187

1. Conceptul de integritate	187
2. Integritatea academică.....	191
2.1. Conceptul de integritate academică.....	191
2.2. Alte aspecte ale integrității academice - doctrină și aspecte practice	194
3. Integritatea academică reflectată în Codurile de etică și integritate ale universităților.....	200
4. Implicarea Curții Constituționale în clarificarea conceptului de integritate academică.....	209
5. Concluzii.....	212
6. Referințe bibliografice.....	213

Capitolul VI

INTEGRITATEA ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ215

1. Integritatea în sistemul național de învățământ	215
1.1. Standardele de integritate în sectorul educației și în cercetare.....	219
1.2. Strategia Națională Anticorupție	226
1.2.1. Strategia Națională Anticorupție în Educație	229

2. Integritatea în Codul de etică și normele de conduită profesională al ARACIS	232
3. Malpraxisul academic	234
4. Propuneri de lege ferenda	239
5. Concluzii	242
6. Referințe bibliografice	243

Capitolul VII

BUNA CONDUITĂ ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ245

1. Buna conduită în cercetarea științifică - cadru general.....	245
1.2. Ce este buna conduită academică?	249
2. Abateri prevăzute în Codurile de etică universitare	253
3. Sancțiuni pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară	259
3.1. Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute de Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea - tehnologică și inovare	260
3.2. Abaterile de la normele de etică și deontologie universitară, potrivit Legii învățământului superior nr. 199/2023	264
3.3. Sancțiuni pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară.....	268
4. Comisia de etică universitară	274
4.1. Cum lucrează Comisia de etică.....	276
5. Standarde privind evaluarea tezei de doctorat.....	282
6. Sesizări cu privire la nerespectarea standardelor de calitate sau de etică profesională în cazul tezelor de doctorat.....	284
6.1. Prevederi ale Legii învățământului superior nr. 199/2023 cu privire la existența plagiatului în tezele de doctorat	287
7. Renunțarea la titlul de doctor	291
8. Concluzii	294
9. Referințe bibliografice	295

Capitolul VIII

PLAGIATUL.....297

1. Conceptul de plagiat și autoplăgiat	297
2. Legislația care reglementează plagiatul și autoplăgiatul	301
3. Sancțiuni pentru plagiat și autoplăgiat.....	306
4. Interferența plagiatului cu legislația dreptului de autor.....	311
4.1. Încălcarea dreptului de proprietate intelectuală în Codurile de etică ale universităților	318
5. Tipuri de plagiat.....	321
6. Concluzii.....	325
7. Referințe bibliografice.....	326

Capitolul IX**IDENTIFICAREA PLAGIATULUI ÎN LUCRĂRILE
CU CARACTER ȘTIINȚIFIC****329**

1. Criterii de detectare a plagiatului	329
2. Ghid de identificare a plagiatului în lucrările științifice adoptat de Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării	333
2.1. Obiective și definiții termeni	334
2.2. Principii în analiza plagiatului, dezvoltate în Ghid	337
1.3. Bune practici dezvoltate de Ghid pentru aprecierea plagiatului	339
3. Cum este prevăzut plagiatul în Codurile de etică ale universităților	343
4. Cum evităm plagiatul în lucrările cu caracter științific.....	351
5. Concluzii.....	360
6. Referințe bibliografice.....	360

Capitolul X**PROGRAME UTILIZATE ÎN VEDEREA STABILIRII GRADULUI
DE SIMILITUDINE ÎN LUCRĂRILE ȘTIINȚIFICE****362**

1. Programele recunoscute de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare și utilizate la nivelul instituțiilor de învățământ superior organizatoare de studii universitare de doctorat, în vederea stabilirii gradului de similitudine pentru lucrările științifice.....	362
2. Exemplificări de programe utilizate în vederea stabilirii gradului de similitudine pentru lucrările științifice.....	367
2.1. Programul de verificare TURNITIN	368
2.2. Programul de verificare Sistemantiplagiat.ro.....	370
3. Raportul de similitudini.....	371
3.1. Legislație	371
3.2. Raportul de similitudine – experiența universităților	374
3.3. Slăbiciuni ale raportului de similitudine	377
4. Concluzii.....	382
5. Referințe bibliografice.....	383

Capitolul XI**ASPECTE DE DREPT COMPARAT PRIVIND
INTEGRITATEA ACADEMICĂ****386**

1. Integritatea academică în dreptul comparat.....	386
2. Documente internaționale privind integritatea științifică	389
2.1. Codul european de conduită pentru integritatea cercetării	389
2.2. Declarația de la Singapore privind integritatea cercetării	393
2.3. Carta europeană a cercetătorului	394

2.4. Concluziile Consiliului Uniunii Europene asupra integrității cercetării	396
2.5. Programul cadru pentru cercetare și inovare „Europa Orizont”	398
3 Alte organisme internaționale implicate în promovarea integrității în cercetare	400
4. Concluzii	404
5. Referințe bibliografice	405
Bibliografie selectivă	407
Anexe	
Anexa nr. 1	420
Anexa nr. 2	421
Anexa nr. 3	422
Anexa nr. 4	423
Anexa nr. 5	424